

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№10

2025
oktyabr

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 969 sahifa.
2025-yil, oktyabr,

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

JAHON MOLIYA TIZIMIDA “YASHIL” MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANISHINING MUAMMOLARI VA SHARTLARI	12
Quliyev Begimqul Melikovich	
EKOLOGIK MIGRANTSIYANI MINTAQAVIY MIQYOSDA MUVOFIQLASHTIRISHNING ASOSIY YO‘NALISHLARI	18
Bahtiyor Ismoilov Ulug‘bek o‘g‘li, Kadirova Zulayxo Abduxalimovna	
O‘ZBEKISTONDA BANK XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISH HOLATI	25
Davletova Nilufar Tulanovna	
EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHDA MINTAQANI IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	30
Qodirov Farrux Ergash o‘g‘li	
SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	37
Kadixodjayeva Nilufar Raxmatullayevna	
MAHALLIY XOMASHYO BAZASIDAN FOYDALANISH ORQALI ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINI KAMAYTIRISH YO‘LLARI	46
Sultanov Dilshod Normamatovich	
IQTISODIYOTI RIVOJLANGAN DAVLATLARDA INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	50
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
O‘QITUVCHILAR VA TALABALAR UCHUN INNOVATSION TA’LIM DASTURLARINI ISHLAB CHIQISHDA XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHUV MEXANIZMLARI	62
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA’RIDAN FOYDALANGANLIK UCHUN SOLIQLARNING ILMIY-TADQIQOTLAR SHARHI	68
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o‘g‘li	
RESPUBLIKA IQTISODIY TARAQQIYOTIDA OLIY TA’LIMNI MODERNIZATSIYA QILISH VA INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINING O‘RNI	74
Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich	
DAVLAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI	80
O. Nurmuradov	
ICHKI AUDIT SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA BUXGALTERIYA MA’LUMOTLARINING ICHKI AUDIT JARAYONIDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISHNING AHAMIYATI	85
Xamidov Javoxir Shavkat o‘g‘li, Muxitdinov Shoxijaxon Xudoyor o‘g‘li	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	90
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
KORPORATIV TUZILMALARDA INVESTITSION JOZIBADORLIKNI TA’MINLASHNING AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDAGI ROLI	95
Qurbonov Javlonbek Jurabekovich, Raxmatov Faxriddin Xasanovich	
GLOBAL RIVOJLANISH JARAYONIDA SUG‘URTA XIZMATLARINI ISLOH QILISH MASALALARI	99
Xushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o‘g‘li	

DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	103
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINING AHAMIYATI	109
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ФАКТОР КОНКУРЕНТНОГО ПРЕИМУЩЕСТВА НА РЫНКЕ ТРУДА	115
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURSLARNI SOLIQQA TORTISHGA OID TADQIQOTLARNING NAZARIY TAHLILI	123
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINI MUVOFIQLASHTIRISH: XULQ-ATVOR IQTISODIYOTI VA PROGRESSIV TARIFLARNI LOYIHALASH	129
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
DAVLAT RAQAMLI LOYIHALARI: UZINFOCOMNING TA'LIM TIZIMI VA IQTISODIY SAMARADORLIKKA QO'SHGAN HISSASI	134
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ПАСПОРТОВ В ПРОМЫШЛЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ	140
Мансурова Сайёра Бахтияровна	
BANK XIZMATLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	148
Xolikova Oydin Olimjonovna	
PNEVMOMEXANIK YIGIRISH TEXNOLOGIYASI XUSUSIYATLARI	153
Jumaniyazov Kadam, Salimov Shuhrat Halimovich, Nazarov Ramazon Anvarovich	
GREEN INDUSTRY AND THE ECONOMY OF ENVIRONMENTALLY FRIENDLY CONSTRUCTION: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND UZBEKISTAN'S OPPORTUNITIES	158
Mansurova Sayyora Bakhtiyor kizi	
TELEKOMMUNIKATSIYA SOHASINI RIVOJLANTIRISH TAHLILI	166
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA LOGISTIKA XIZMATLARINING MIKRO VA MAKRO TUZILMALARI, ULARNING FUNKSIONAL METADOLOGIK TAMOIYILLARI	171
Z.Teshayev	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT ULUSHI MAVJUD KORXONALARNI BOSHQARISHDA XORIJIY TAJRIBADAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	176
Ismailov Allayor Rashidovich	
MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHDA ISHLAB CHIQRISH XARJATLARINI OG'ISHISHLARI VA ULARNI TAQSIMLASH	183
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ СТОИМОСТИ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ И ОБЪЕКТОВ НА ОСНОВЕ АУТСОРСИНГА	186
Исмагулова Гульмира Нуралиевна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY KONSEPSIYASI	193
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING INSTITUTSIONAL VA TASHKILIY MEXANIZMLARI	198
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURSLARNI JALB QILISHDA XALQARO TAJRIBA	203
Abduraxmonov Akmal Nurmamat o'g'li	

MEHNATGA LAYOQATLI TRANSPORT SOHASIDAGI AHOLINI ISH O'RINLARI BILAN TA'MINLANGANLIK HOLATINI TAHLILI	207
Abdullayeva Nigora Shamsiddinovna	
TO'QIMACHILIK SOHASINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH MODELI	212
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI DIVERSIFIKATSIYASI VA GAROV TA'MINOTI SIFATINING BANK BARQARORLIGIGA TA'SIRI	220
Xolbozorov Husniddin Norbek o'g'li	
O'ZBEKISTON - 2030 STRATEGIYASI DOIRASIDA TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISH: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	226
Norova Nozima Nabiyeвна	
UY-JOY KOMMUNAL XIZMATLARNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING KLASSTERLI MEXANIZMI TAHLILI	232
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
KORPORATIV BOSHQARUV TUZILMALARIDA MOLIVAVIY MUNOSABATLARNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	236
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich	
XALQARO SAVDONING RIVOJLANISHI VA ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	242
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
TA'LIM TIZIMINI MOLIVALASHTIRISHNING YANGI TIZIMINI JORIY ETISHGA QARATILGAN NAZARIY JIHATLAR	247
Dusanov Salim Mamarasulovich	
O'ZBEKISTONDA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA BOJXONA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	254
Aktamov Akbarjon Aslan o'g'li	
DAVLAT TA'LIM TASHKILOTLARIDA QURILISH XARAJATLARI HISOBINI YURITISH	262
Ostonokulov Azamat Abduraimovich	
РАЗРАБОТКА ОРГАНИЗАЦИОННЫХ МОДЕЛЕЙ ИНТЕГРАЦИИ КРЕАТИВНЫХ ИНДУСТРИЙ В ТУРИСТИЧЕСКУЮ ИНФРАСТРУКТУРУ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН	273
Хошимова Камилла Навфал қизи	
A NEW STAGE IN THE APPLICATION OF MARKET MECHANISMS TO ENTREPRENEURIAL ACTIVITY	285
Ibrayim Maxkamov	
RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	291
Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
QASHQADARYO VILOYATI IQTISODIYOTIDA DXSH ASOSIDA INVESTITSIYA MUHITINING SHAKLLANISHI	297
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI O'RGANISH VA TAHLIL QILISH	301
Shaymanov To'liqin Mahmayusupovich	
ПРИМЕНЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ЦИФРОВЫХ ПОДХОДОВ В НАЛОГОВОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ	306
Элбаева Мукаддас Рашидовна	
СИНТЕЗ НЕЧЕТКОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ТЕПЛОЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ	311
Бахриева Хуршида Аскарходжаевна, Сафаров Шохрух Шарофович, Бахрамов Муҳаммадали Ералиевичасистент	
ШАНХАЙСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА КАК КАТАЛИЗАТОР ДОСТИЖЕНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИХ ЦЕЛЕЙ РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	319
Базарова Гулнора Гуламовна	

O'ZBEKISTON KORXONALARINING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHDA BANK KREDITLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	323
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QUESTIONS ABOUT THE STUDY OF PERFORMANCE AND EFFICIENCY OF APPLICATION OF LOADING AND EXTRACTING EQUIPMENT	327
Azamat Umirzokov	
MATOLARNING HAVO O'TKAZUVCHANLIGI KORRELATSION TAHLILI	334
Ismailov Nurulla Tuychibayevich	
O'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO'JALIGI RISKLARINI SUG'URTALASHNING AFZALLIKLARI	339
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
IKKI QATLAMLI ARALASH TOLA TARKIBLI TRIKOTAJ TO'QIMASINI OLIISH USULI	343
Usnatdinova Elmira Faxratdinovna, Mirusmanov Baxtiyor, Abdurahimova Fazilat Abdullayevna	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYATI ORGANLARIDA ENG ILG'OR TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA QAROR QABUL QILISH JARAYONLARINING OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	347
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
IMPACT OF FOREIGN INVESTMENTS ON THE ECONOMY OF UZBEKISTAN: CROSS-SECTORAL ANALYSIS	354
Jumayeva Kamola Azimjonovna, Khasanova Iroda Azizbek kizi	
KORXONA INVESTITSION FAOLLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY-USLUBIY MASALALARI XUSUSIDA	362
Ilyasova Barno Axmadovna	
MILLIY IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTITSİYALARNI O'ZLASHTIRISHNING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	371
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	
EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH ASOSIDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	378
Raximov Eshmurod Normuradovich	
O'ZBEKISTONDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	385
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY KONSEPTUAL MEKANIZMLARI	392
Jalolov Abbosxon Ravshanxon o'g'li	
TEPKI UZELI KONSTRUKTIV XOSSALARI TAHLILI	398
Bozorova Farida Maxmudjonovna	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЪЕДИНЕНИЯ АКЦИЗНОГО НАЛОГА НА НЕФТЕПРОДУКТЫ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	405
Пулатов Дилшод Хақбердиевич, Маматкулов Салимжон Рахмонкулович, Хужамурадов Аброрбек Рўзимурат ўғли, Воронин Сергей Александрович, Абдиев Мансур Мусурмонович	
OLIY TA'LIMGA INVESTITSIYA SIYOSATI: IQTISODIY TAHLIL VA ISTIQBOLLAR	410
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE SERVICE NETWORK	416
Bahriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
YANGI O'ZBEKISTON INVESTITSION MUHIT VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	421
Tirkashev Farruxjon Xolyigitovich	
МНОГОМЕРНАЯ БЕДНОСТЬ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ: ОЦЕНКА ЧЕРЕЗ РАМКУ MPI	426
Мамаризоев Жахонгир Исохонович	
ОЦЕНКА И ОПТИМИЗАЦИЯ ВЛИЯНИЯ МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ НА ОБЕСПЕЧЕНИЕ СТАБИЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОГО ОБМЕННОГО КУРСА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	430
Норбаева Мухлиса Акрам кизи	

RAQAMLI TO'LOVLAR ASOSLARI VA XAVFSIZLIGI	440
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA LOGISTIKA XIZMATLARINI BOSHQARISHNING INNOVATSION USULLARI	444
Xomidov Xojiakbar Adxamovich	
SOLIQ SIYOSATI ORQALI INKLYUZIV IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH MEXANIZMLARI.....	449
Saydakbarova Madinaxon Anisbekovna	
O'ZBEKISTONDA STARTAP EKOTIZIMINING SHAKLLANISHI VA BARQAROR RIVOJLANISHI YO'LLARI.....	454
Suleymanova Shoir Alavxanovna	
MILLIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING O'RNI	459
Alimova Dilfuzaxon Rustam qizi	
MEHNAT BOZORINI OPTIMALLASHTIRISHNING MAKROIQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI	464
Botirova Sarvinoz Bobir qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TASHKIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	469
Qurboniyazov Shaxzodbek Karimovich	
INVESTITSIYA FAOLIYATINI MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH USULLARINING MANBALARINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI	474
Boboqulov Akmal Muborakbekovich	
RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINING MOHIYATI VA TURLARI.....	482
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
FISKAL BOSHQARUV SAMARADORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQQA TORTISHNING TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Sulaymonov Farrux Shuxratovich	
ИНДЕКС ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ МОНИТОРИНГА УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ	496
Хазраткулова Лола Нармуминовна	
BANK MAJBURIYATLARI VA AKTIVLARINING VAQTINCHALIK NOMUTANOSIBLIK LARI RISKINI KAMAYTIRISH	502
Ibrohimov D.M.	
O'ZBEKISTON RAQAMLI PLATFORMALARI FAOLIYATIDA RAQOBAT SIYOSATINING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	507
Saparov Islom O'lmasovich	
RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA MARKETING YONDASHUVLARINING QISHLOQ XO'JALIGIGA TATBIQI	514
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
TIJORAT BANKLARI KAPITALI TARKIBIDA DAROMAD MANBALARINING ULUSHI VA KAPITALLASHUV JARAYONIDAGI O'RNI	520
Tursunov Mustafo Mirzayevich	
AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYA QILISH TIZIMIDA INSTITUSIONAL HAMKORLIKNING O'ZIGA XOS JIHATLARI TAHLILI	524
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGI	528
Bobojonova Sevara Baxrombek qizi	
MINTAQA SANOATI RAQAMLI XIZMATLAR BOZORIDA TIJORATLASHTIRISHNI "SMART" MODEL I	533
Norov Murodjon Maxmudovich	

TOMORQADAN SAMARALI FOYDALANISH- KAMBAG'ALLIK MUAMMOSINI YUMSHATISHNING MUHIM OMILI	539
Xamidjon Shaxobov	
SUG'URTA KORXONALARIDA REZERVLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	544
Najimova Nigora	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHDA XITOY BOZORINING O'RNINI	549
Mardanov Aziz Yusupovich	
THE IMPORTANCE OF GREEN ENERGY IN THE ECONOMY OF FERGANA REGION: CURRENT TRENDS AND PROBLEMS	555
Khayrullaev Zoidjon	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNING UNDIRILISHI BO'YICHA XORIJ TAJRIBASI	559
Mitillayev Ibrohimjon Tursunpulatovich	
RAQAMLI MOLIVAVIY XIZMATLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	563
Muyassarzoda Fayziyeva	
MOLIVAVIY MEXANIZM SIFATIDA SUG'URTA TASHKILOTLARI TO'LOVGA LAYOQATLILIGINI BELGILASHNING O'ZIGA XOS HUSUSIYATLARI	570
Abdullayev Erkinjon A'zamovich	
MAMLAKAT YAIM QO'SHILGAN QIYMAT HAJMINI STATISTIK VA EKONOMETRIK TAHLIL USULLARI ASOSIDA PROGNOZLASH	578
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich	
XALQARO TURIZM XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	585
Eshtaev Alisher Abdug'aniyevich, Ivatov Irisbeg	
TASHKILOTDA PR (PUBLIC RELATIONS) XIZMATINING IQTISODIY ROLI VA SAMARADORLIGI	590
Ergasheva Fotimaxon Ibragimovna	
РОЛЬ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	600
Бекбаева Феруза Бахтиеровна	
BARQAROR MOLIVAVIY RENTABELLIK BANKLARNING DAROMADLILIGINI TA'MINLASH OMILI SIFATIDA.....	606
Umarov Davron Shavkatovich	
REKLAMA XIZMATLARI BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR.....	612
Xamrakulov Azamat Baxritdinovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ОБУЧЕНИЕМ (LMS) В ОНЛАЙН ОБРАЗОВАНИИ И ЕЕ РОЛЬ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ: АНАЛИЗ И СРАВНЕНИЕ	618
Атабоева Шахризода Равшановна, Бекчанов Бекчан Юлдашевич	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА: ПЕРСПЕКТИВЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ	623
Киличева Ф.Б.	
DAVLAT TIBBIYOT MUASSASALARIDA DEBITORLAR VA KREDITORLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	628
Sultonova Mushtariy Abdulabbosovna	
NARX BELGILASH-IQTISODIY MANFAATDORLIKNING ASOSIY OMILI VA NARXNI SHAKLLANTIRISH TAMOYILLARI	635
Soxadaliyev Abdurashid Mamadaliyevich	
SUTNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDAGI ISHLAB CHIQARISH JARAYONLARINI TAHLIL QILISH.....	639
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	

O'ZBEKISTONDA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA TARIF STAVKALARINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI FISKAL BARQARORLIKNI KUCHAYTIRISH (OZIQ-OVQAT IMPORTI MISOLIDA).....	644
Rizayev Mirmahmud Xotamjanovich	
IPOTEKA KREDITLASH JARAYONINING XORIJ TAJRIBASI	652
Akrom Mardiyev	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGI TAHLILI	659
Ulashbayev Shohruh Abdivaxobovich	
CHARACTERISTICS OF APPLYING NEW HETEROCOMPOSITE POLYMER MATERIALS IN ENGINEERING ACTIVITIES	665
Umida Ziyamukhamedova, Mirjalol Abdulakimov	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ «МАХАЛЛАБАЙ»: ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ И ТЕОРИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	672
Қосимжонов Нозимжон Қозимжон ўғли	
EKOLOGIK AUDITNI TASHKIL ETISHDA RISKLARNI JORIY ETISH TARTIBI	676
Abdullayev Xurshidjon Nazrullo o'g'li	
CORPORATE CULTURE AND ITS ROLE IN TALENT MANAGEMENT	683
Shoyunusova Arofat, Sanjar Mirzaliev	
SIRDARYO VILOYATI SHAROITIDA BIOMASSA ASOSIDA OZUQA ISHLAB CHIQARISH IMKONIYATLARI.....	687
Xazratkulov Niyoz Namazbayevich	
ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ	692
Воронин Сергей Александрович, Азимова Феруза Маликовна	
ENERGETIKA LOYIHALARINI RAQAMLASHTIRISHDA TO'SIQLAR VA IMKONIYATLAR	700
Tilakov Ismoiljon Usmonovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHNING AHAMIYATI	706
O'roqov Firdavs Ortiqniyoz o'g'li	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI BOZORLARNI MONOPOLIYAGA QARSHI TARTIBGA SOLISH MEKANIZMLARI VA TAKOMLLASHTIRISH TAKLIFLARI.....	710
Mingboev Asqar Qandaharovich	
JAHON SEMENT SANOATIDAGI TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	717
Abdujabbarov Alisher Abdullayevich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	722
Mufitillayeva Safiya Qodir qizi	
KORXONALAR FAOLIYATINI BAHOLASHDA STATISTIK AXBOROT TIZIMINING O'RNI	728
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ULARNING AGRAR SOHAGA TA'SIRI.....	732
Ortiqov Sulton Davronqul o'g'li	
DIRECTIONS FOR EFFECTIVE ORGANIZATION OF STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING OF COSTS	736
Pardaeva Shakhnoza Abdinabiyevna	
БОРЬБА С ТЕНЕВОЙ ЭКОНОМИКОЙ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПРИМЕНЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	740
Арзиев Шерзод	
REKREATSION TURIZM OBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGI: YALTA VA KISLOVODSK SANATORIYALARI MISOLIDA.....	746
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	

KORXONA SAMARADORLIGINI TA'MINLASHDA STRATEGIK REJALASHTIRISH MEZONLARI VA OMILLARINING O'RNI	752
Ubaydullayev Lutfulla Xabibullayevich	
ANALYSIS OF INTERACTIVE PLATFORMS THAT DEVELOP MOTIVATION	757
Maksuda Mukhammadovna Jurayeva, Zarnigor To'liqinovna Sattorova	
O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIK VA KIYIM SANOATINING MARKETING TAHLILI	761
Tuxtayeva Oydiyoy Normamatovna	
АНАЛИЗ РЕЙТИНГОВ СТРАН ПО ПОКАЗАТЕЛЯМ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	768
Хожиева Назокат Давронбековна	
PILLAGA DASTLABKI ISHLOV BERISH VA SAQLASH TEXNOLOGIK JARAYONLARINING XOM IPAK SIFATIGA TA'SIRI	773
Qodirov Ziyodulla Abdumuxtarovich, Xakimov Mirolimjon Murodiljonovich	
BUDJETLASHTIRISHDA SAMARADORLIK MEZONLARINI ANIQLASH	778
Sobirov Shoyadbek Kurbonaliyevich	
TIJORAT BANKLARI KREDIT SIYOSATINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ORQALI ISHLAB CHIQUARISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	783
Abduxomidov Ikromjon Maxamadin o'g'li	
YO'LLARDAGI MUZLAMALARNI ERITISHDA QO'LLANILADIGAN VOSITALARNING ZARARI VA UNI KAMAYTIRISH BO'YICHA TAKLIFLAR	790
Erkabayev Furkat Ilyasovich, Sattorov Farrux Quchqar o'g'li, Aminov Hamza Husanovich	
DAVLAT AUDITI TIZIMINING YANGI RIVOJLANISH BOSQICHI: KUCHAYTIRILGAN NAZORAT VA HISOBDO'RLIK, RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR.....	797
Himmatov Abdisamat Xalilovich	
INVESTITSIYA KO'CHMAS MULK HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	803
Maxmudov Jamshed Ashrafovich	
TIJORAT BANKLARIDA JISMONIY SHAXSLARGA VALYUTA OPERATSIYALARINI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	806
Umarova Lola Erkinovna	
"DIREKT-KOSTING" TIZIMI: MAZMUN, MAQSAD VA AMALIYOTDA QO'LLANILISHI.....	812
Djumanov Saitmurod Alimbekovich	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARIDA "MENING YO'LIM" LOYIHASINING INSTITUTIONAL RIVOJLANISH BOSQICHLARI.....	817
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
TURIZM SOHASINI KLASSTER USULDA RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJIRIBASIDAN O'ZBEKISTONDA IJODIY FOYDALANISH IMKONIYATLARI	823
Navruz-zoda Zebiniso Baxtiyorovna	
BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARIGA ERISHISHDA YASHIL OBLIGATSIYALARNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	827
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMIDA AKTLARINI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL VA HUQUQIY ASOSLARI.....	831
Muxammadov Nodir Karimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI TOMONIDAN ISHLAB CHIQUARILGAN MAHSULOTLARNI TASHQI BOZORLARGA OLIB CHIQUISH MEXANIZMLARI VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	837
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОЕ ИНТЕРВАЛЬНОЕ ОЦЕНИВАНИЕ ПО ЗАВИСИМЫМ НАБЛЮДЕНИЯМ	842
Турсунов Гафур Таирович	

AXBOROTNI KRIPTOGRAFIK HIMOYALASHDA SIMMETRIK KRIPTOGRAFIK TIZIMLARNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	849
Safojev Nuriddin Najmiddin o'g'li	
BIZNES MUHITINI YAXSHILASHDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI SAMARADORLIGI VA SOLIQ ORGANLARI-SOLIQ TO'LOVCHILAR MUNOSABATLARINI OPTIMALLASHTIRISH	852
Xurramov Azizbek Muxiddin o'g'li	
PUL-KREDIT SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	859
A.A. Ismailov	
TIJORAT BANKLARI KREDIT QO'YILMALARI MANBALARI SHAKLLANISHING NAZARIY ASOSLARI	865
Adilov Mirkomil Miralimovich	
OLIY TA'LIMDA JON BOSHIGA MOLIYALASHTIRISH MODEL: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH YO'LLARI	872
Pulatov Dilshod Xakberdiyevich, Absamatov Baxrom Danakulovich, Mardonov Farrux Nurxon o'g'li, Mamanov Alisher Umbarovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT DASTURLARINING AHAMIYATI	881
Valiev Umid Gulamovich	
EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI: GEOPARKLAR TASHKIL ETISH MASALALARI	887
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
ВОЛНОВОЕ ПОЛЕ НА ПОВЕРХНОСТИ ПОЛОЙ ЦИЛИНДРИЧЕСКОЙ ТРУБЫ С ПОКРЫТИЕМ	890
Уринов Адхамжон Акбарович	
KIYIM MODELLARINI KONSTRUKSIYALASHDA ERGANOMIKA VA ANTRAPOLOGIYANING AHAMIYATI	895
Ergasheva Rashida Abdug'anievna	
DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI O'RTA MUDDATLI ISTIQBOLDA REJALASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	898
Pardaev Umidjon Uralovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ КАЛИБРОВКИ ВАЛКОВ НЕПРЕРЫВНЫХ ТРУБОСВАРОЧНЫХ АГРЕГАТОВ	908
Заиркулов Элёр Ёқубжон ўғли	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION RIVOJLANISHINI BOSHQARISHDA HUDUDIY DIFFERENSIAL YONDASHUV	917
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
ELEKTR ENERGIYA YO'QOTISHLARINING BUXGALTERIYADAGI HISOBI	924
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
KLASTER TIZIMI QISHLOQ XO'JALIGINING TARAQQIYOT OMILIDIR	929
Karimova Nilufar Sadirdin qizi	
АНАЛИЗ МЕЖДУНАРОДНОГО ОПЫТА УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ К УСЛОВИЯМ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В КОНТЕКСТЕ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	933
Бекбосинов Айдос Куралбаевич	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BANKLAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI (IPAK YO'LI BANKI MISOLIDA)	937
Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VALYUTA KURSI SIYOSATINI LIBERALLASHTIRISH VA BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	942
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	

GIBRID ENERGIYA TA'MINOTI TIZIMLARINING NAZARIY ASOSLARI	950
Bekishev Allabergen Yergashevich, Saimbetov Zinatdin Jalgasbayevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Imomnazarov Azizbek Botirovich, Akbarov Shaxzod Saydali o'g'li, Sharapov Feruz Furqat o'g'li	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA TURIZM SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XORIJIY Tajribalarining Ahamiyati.....	956
Toshev Nurbek Janon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISH: HOLATI, OMILLAR VA INNOVATSION ISTIQBOLLAR	961
Cho'ponov San'at Otanazarovich	
VENTURE MOLIYALASHTIRISH JARAYONIDA RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	968
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
ICHKI AUDIT SAMARADORLIGINI SEKTORLAR KESIMIDA STATISTIK BAHOLASH	974
Xamidov Javoxir Shavkat o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ МОДЕЛИ ЛИДЕРСТВА В УПРАВЛЕНИИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ СФЕРЫ КУЛЬТУРЫ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ КРЕАТИВНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	978
Абдусаламова Фароғат Сунатиллаевна	
ELEKTR ENERGIYASI YO'QOTISHLARI AUDITINING IXTISOSLASHTIRILGAN METODIKASI VA MODIFIKATSIYALASHTIRILGAN SOHAVIY RISK MODELI.....	983
Xojimurodov Zuhridin Shukurullo o'g'li	
HUMAN CAPITAL AS A DRIVER OF ECONOMIC GROWTH: A SYSTEMIC AND THEORETICAL ANALYSIS	990
Sobirov Yuldoshboy Ruzimboyevich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY INVESTITSİYALARNI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	995
Eshquvatov Azizjon Zoxid o'g'li	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINING RIVOJLANISHI VA RAQOBATBARDOSHLIGINI PROGNOZLASH METODLARI.....	1000
Bozorova Madina Raxmat qizi	
UY-JOY FONDNI BOSHQARISH USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISHDA ILMIY YONDASHUVLAR VA KONSEPSIYALAR.....	1005
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	

UY-JOY FONDNI BOSHQARISH USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISHDA ILMIY YONDASHUVLAR VA KONSEPSIYALAR

Mamanazarov Oybek Shomurodovich

Renessans universiteti, "Iqtisodiyot" kafedrası professori,

Email: maxmur77@mail.ru

Orcid: 0009-0004-8221-8894

Annotatsiya: Maqolada O'zbekistonda uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi. Muallif an'anaviy ekspluatatsion boshqaruvdan voz kechib, tizimli, institutsional, hayotiy sikl va raqamli yondashuvlarni integratsiya qilishni taklif etadi. Tadqiqot davomida xalqaro tajribalar va ISO standartlari asosida uy-joy obyektlarini strategik aktiv sifatida baholash mexanizmlari yoritiladi. Natijada shahar infratuzilmasi barqarorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi yangi ilmiy model ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: uy-joy fondi, boshqaruv uslubiyati, hayotiy sikl, aktivlarni boshqarish, raqamli monitoring, barqaror infratuzilma.

Аннотация: В статье анализируются вопросы совершенствования методологии управления жилищным фондом в Узбекистане. Автор предлагает отойти от традиционного эксплуатационного управления и интегрировать системный, институциональный, цифровой подходы, а также концепцию жизненного цикла. В ходе исследования на основе международного опыта и стандартов ISO раскрываются механизмы оценки жилых объектов как стратегического актива. В результате разработана новая научная модель, способствующая обеспечению устойчивости городской инфраструктуры.

Ключевые слова: жилищный фонд, методология управления, жизненный цикл, управление активами, цифровой мониторинг, устойчивая инфраструктура.

Abstract: This article analyzes the improvement of housing stock management methodology in Uzbekistan. The author proposes shifting from traditional maintenance management to integrating systemic, institutional, life-cycle, and digital approaches. Based on international experience and ISO standards, the study explains mechanisms for evaluating housing facilities as strategic assets. Consequently, a new scientific model is developed to ensure the sustainability of urban infrastructure.

Keywords: housing stock, management methodology, life-cycle, asset management, digital monitoring, sustainable infrastructure.

KIRISH

Bugungi kunda uy-joy fondini samarali boshqarish masalasi mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, aholining turmush sifati va shahar infratuzilmasining barqaror faoliyat yuritishi bilan bevosita bog'liq bo'lgan dolzarb ilmiy-amaliy muammolardan biri hisoblanadi. Urbanizatsiya jarayonlarining jadallashuvi, ko'p kvartirali uylar sonining ortib borishi, mavjud uy-joy fondining jismoniy va ma'naviy eskirishi, kommunal xizmatlarga bo'lgan talabning oshishi hamda mulkdorlar manfaatlarini muvofiqlashtirish zarurati uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini yangicha ilmiy asosda takomillashtirishni talab etmoqda.

An'anaviy yondashuvlarda uy-joy fondini boshqarish asosan texnik xizmat ko'rsatish, joriy ta'mirlash va kommunal xizmatlarni tashkil etish bilan cheklanib kelgan. Biroq zamonaviy sharoitda uy-joy fondi nafaqat ekspluatatsiya qilinadigan obyekt, balki iqtisodiy qiymatga ega bo'lgan, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlovchi, hududiy rivojlanish va raqamli boshqaruv tizimlari bilan uzviy bog'liq murakkab obyekt sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu sababli uni boshqarishda tizimli, institutsional, hayotiy sikl, raqamli, ishtirokiy va hududiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish muhim ilmiy-metodologik ahamiyat kasb etadi.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, uy-joy fondini boshqarish samaradorligi bevosita aholining yashash sharoiti, binolarning texnik xavfsizligi, moliyaviy resurslardan oqilona foydalanish, mulkdorlarning boshqaruv jarayonidagi faolligi va xizmat ko'rsatish sifati bilan bog'liqdir. Boshqaruv tizimida raqamli texnologiyalar, elektron ma'lumotlar bazasi, uy-joy obyektlarining texnik pasporti, monitoring va prognozlash vositalaridan foydalanish esa qaror qabul qilish jarayonining shaffofligi, tezkorligi va ilmiy asoslanganligini oshiradi.

Shuningdek, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda xalqaro tajribalar, aktivlarni boshqarish, hayotiy sikl konsepsiyasi, barqaror rivojlanish tamoyillari va mulkdorlar ishtirokiga asoslangan boshqaruv modellari alohida ahamiyatga ega. Mazkur yondashuvlar uy-joy fondini oddiy ekspluatatsion boshqaruv obyekti sifatida emas, balki uzoq muddatli iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik samaradorlikni ta'minlovchi strategik resurs sifatida baholash imkonini beradi.

Demak, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini ilmiy yondashuvlar va zamonaviy konsepsiyalar asosida

takomillashtirish nafaqat mavjud muammolarni bartaraf etish, balki boshqaruvning samarali, shaffof, raqamli va barqaror modelini shakllantirish uchun ham zarurdir. Shu jihatdan ushbu mavzu uy-joy fondidan foydalanish samaradorligini oshirish, aholining qulay yashash muhitini ta'minlash va shahar infratuzilmasini barqaror rivojlantirishning muhim ilmiy-amaliy yo'nalishi sifatida alohida ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

MDH davlatlaridan Qozoqistonda urbanizatsiya jarayonlarini boshqarish masalalari bilan Bekenova, Korniyakov, Dyarka (2022), Djaksilikova (2020) kabi qozoq olimlari tomonidan o'rganilgan. Belarusiyada urbanizatsiyaning rivojlanishini Krasovskiy (2002), xorijiy mamlakatlardan Polshada G.Vlavowicz (2016), Koreyada – Joo Cho Cheol (2002)lar shug'ullanishgan. Aleksandrova (2017) o'z ishlarida shahar makonining sanoat o'tmishidan madaniyat va turizm markaziga aylanishini ko'rib chiqqan. Pogudina (2011) Xitoydagi urbanizatsiya jarayonining o'ziga xos xususiyatlarini aniqlagan, Xitoyda aholi turmush darajasini shakllantirish va yuksaltirish muammolarini esa Naumov (1993) tadqiq etgan. Yaponiyaning shaharsozlikni rivojlantirish tizimi tahlilini Osada (2003) olib borgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot metodologiyasi uy-joy fondini boshqarishdagi muammolarni har tomonlama yoritishga xizmat qiladi. Jarayonda siz analiz va sintez usullari orqali boshqaruv tizimi alohida qismlarga — texnik, moliyaviy va huquqiy elementlarga ajratib o'rganilganini hamda ulardan yagona konseptual model yaratilganini ko'rasiz. Induksiya va deduksiya usullari mahalliy hududlardagi aniq muammolardan umumiy ilmiy xulosalar chiqarish, shuningdek, xalqaro standartlarni O'zbekiston sharoitiga aniq moslashtirish imkonini berdi. Qiyosiy tahlil yordamida an'anaviy ekspluatatsion modelning kamchiliklarini xalqaro ilg'or tajribalar va zamonaviy raqamli yondashuvlar bilan qiyosladik. Shuningdek, tadqiqotning amaliy ahamiyatini oshirish va taklif etilayotgan yechimlarni xolis asoslash uchun soha mutaxassislarining amaliy tajribasiga tayangan holda ekspert baholash usulidan keng foydalanildi. Mazkur metodologik yondashuvlar sizga olingan natijalarning mantiqiy izchilligini va amaliyotga joriy etish uchun yaroqliligini to'liq kafolatlaydi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Uy-joy fondini boshqarishni takomillashtirish masalasi zamonaviy sharoitda faqat texnik ekspluatatsiya yoki joriy ta'mirni tashkil etish bilan cheklanmaydi. Ilmiy nuqtai nazardan u ko'p omilli ijtimoiy-iqtisodiy, muhandislik, institutsional va hududiy boshqaruv tizimi sifatida qaralishi lozim. IHTT shahar siyosatini shaharlarni rejalashtirish, moliyalashtirish, rivojlantirish, boshqarish va barqaror saqlashga qaratilgan, davlat boshqaruvining turli darajalari hamda manfaatdor tomonlar o'rtasidagi muvofiqlashtirilgan qarorlar majmuasi sifatida talqin qiladi. Jahon banki ham uy-joy va binolar, infratuzilma va xizmatlar, shuningdek kuchli mahalliy boshqaruvni yagona urban rivojlanish tizimining o'zaro bog'liq ustunlari sifatida ko'radi. Shu bois uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishning ilmiy asosi avvalo uni alohida bino emas, balki shahar tizimining tarkibiy elementi sifatida anglashdan boshlanadi.

Birinchidan, bu sohadagi eng muhim ilmiy yondashuv — tizimli yondashuvdir. Tizimli yondashuvga ko'ra, uy-joy fondi bino, inshoot, muhandislik tarmoqlari, yer maydoni, kommunal xizmatlar, moliyaviy resurslar, boshqaruv sub'ektlari va aholi manfaatlarining o'zaro bog'langan majmuasidan iborat. Shu ma'noda uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda faqat ta'mirlash davriyligi yoki xarajat smetasi emas, balki rejalashtirish, moliyalashtirish, ekspluatatsiya, nazorat va qayta tiklash jarayonlarini yagona mantiqiy zanjirga birlashtirish talab etiladi. Ilmiy jihatdan bunday yondashuv uy-joy fondini boshqarishni fragmentar emas, balki integral tizim sifatida tahlil qilish imkonini beradi.

Ikkinchidan, zamonaviy boshqaruv nazariyasida uy-joy fondini samarali rivojlantirish va takomillashtirishda muhim metodologik asoslardan biri aktivlarni hayotiy sikl tamoyili asosida boshqarish konsepsiyasidir. ISO 55000:2024 standartida aktivlarni boshqarish aktivlarning butun foydalanish davri davomida ulardan qiymat yaratish va qiymat olishga yo'naltirilgan tizimli hamda oldindan rejalashtirilgan faoliyat sifatida talqin etiladi. ISO 55001:2024 standarti esa aktivlarni boshqarish tizimini shakllantirish, amaliyotga joriy etish, qo'llab-quvvatlash va doimiy ravishda takomillashtirish bo'yicha talablarni belgilaydi. Mazkur standartlarda aktivlarning samaradorligi, moliyaviy natijadorlik, risklarni boshqarish va barqaror rivojlanish asosiy natijaviy ko'rsatkichlar sifatida qaraladi.

Uy-joy fondi misolida ushbu yondashuv binoning qurilish bosqichidan boshlab uni ro'yxatga olish, texnik holatini baholash, diagnostika qilish, joriy va kapital ta'mirlash, modernizatsiya qilish, energiya tejamkorligini oshirish hamda foydalanish muddatini uzaytirish kabi jarayonlarni yagona uzluksiz boshqaruv tizimida olib borishni anglatadi. Shundan kelib chiqib, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda e'tibor faqat mavjud nosozliklarni bartaraf etishga emas, balki aktiv qiymatini saqlash va oshirish, xarajatlarni maqbullashtirish hamda risklarni muvozanatli boshqarishga qaratilishi zarur.

Uchinchidan, uy-joy fondini boshqarish tizimini takomillashtirishda institutsional hamda ko'p pog'onali boshqaruv yondashuvi muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi. IHTT tamoyillariga ko'ra, shaharlarni rivojlantirish siyosati davlat

boshqaruving turli darajalari va manfaatdor tomonlar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikka tayangan holda shakllanishi zarur. Jahon banki yondashuvda esa mahalliy boshqaruv samaradorligini oshirish uchun institutsional salohiyatni kuchaytirish, mahalliy daromad manbalarini kengaytirish, yer resurslari bilan bog'liq moliyalashtirish mexanizmlaridan foydalanish, budjetlararo transfertlar tizimini takomillashtirish va qulay huquqiy muhit yaratish muhim omillar sifatida ko'rsatiladi.

Shu jihatdan, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirish faqat texnik me'yorlar va ekspluatatsiya qoidalarini yangilash bilan cheklanmasligi lozim. Aksincha, u mulkdorlar, boshqaruv servis kompaniyalari, mahalliy hokimiyat organlari, kommunal xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar hamda nazorat organlari o'rtasidagi vakolatlar, majburiyatlar va javobgarlik chegaralarini aniq belgilashni talab etadi. Bunda hisobdorlik, shaffoflik va o'zaro muvofiqlashtirish mexanizmlarini mustahkamlash boshqaruv samaradorligini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Ilmiy nuqtai nazardan mazkur yondashuv uy-joy fondidan foydalanish samaradorligini nafaqat texnik va iqtisodiy ko'rsatkichlar asosida, balki mavjud institutsional muhit, boshqaruv subyektlari o'rtasidagi munosabatlar va ularning faoliyat mexanizmlari bilan uzviy bog'liq holda baholash zarurligini ko'rsatadi.

To'rtinchidan, uy-joy fondini boshqarishda inson-markazli va ijtimoiy yo'naltirilgan yondashuv kuchayib bormoqda. BMTning Inson huquqlari bo'yicha oliy komissari talqiniga ko'ra, munosib uy-joy faqat boshpananing mavjudligi emas, balki huquqiy kafolatlangan egalik yoki foydalanish xavfsizligi, moliyaviy maqbullik, yashashga yaroqlilik, zarur xizmatlar va infratuzilma, imkoniyati cheklangan va himoyaga muhtoj guruhlar uchun qulaylik, joylashuvning maqbulligi hamda madaniy moslikni ham qamrab oladi. UN-Habitat ham uy-joy sohasida maqbullik, barqarorlik va inklyuzivlikni urbanizatsiya jarayonining markaziy tamoyillari sifatida ko'radi. Shuning uchun uy-joy fondini boshqarish uslubiyati faqat texnik holat yoki balans qiymatiga emas, balki aholining yashash sifati, xizmatlardan foydalanish darajasi, ijtimoiy adolat va hududiy tenglikka ham yo'naltirilishi kerak.

Beshinchidan, uy-joy fondini boshqarishni takomillashtirishda barqaror va inklyuziv shahar rivojlanishi konsepsiyasi muhim o'rin tutadi. OECDning uy-joy siyosatiga oid tadqiqotida tez urbanizatsiya, uy-joyga talabning o'sishi va iqlim o'zgarishi ta'siri sharoitida milliy hukumatlar munosib va arzon uy-joy hamda ixcham shahar rivojlanishini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynashi ko'rsatilgan. IHTTning Housing Policy Action vositasi esa uy-joy siyosatini samaraliroq, inklyuzivroq va barqarorroq qilish uchun soliq siyosati, xarajatlar siyosati, tartibga solish va shaharsozlikni bir-biri bilan bog'liq to'rtta siyosiy maydon sifatida tavsiflaydi. Bu uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda yerdan foydalanish, qurilish zichligi, transportga yaqinlik, energiya samaradorligi, kommunal xarajatlar va ekologik yuklamani birgalikda baholash zarurligini anglatadi.

Oltinchidan, zamonaviy ilmiy manbalar va xalqaro tajribada rezilientlik, ya'ni uy-joy tizimining turli xavf va inqirozlarga nisbatan chidamliligini oshirish konsepsiyasi tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. GFDRR (Tabiiy ofatlar xavfini kamaytirish va tiklanish bo'yicha global dastur) yondashuviga ko'ra, rezilient uy-joy nafaqat aholining kundalik yashash ehtiyojlarini qondirishi, balki tabiiy ofatlar va favqulodda vaziyatlardan keyingi tiklanish jarayonlariga ham moslashuvchan bo'lishi, shu bilan birga arzon, barqaror va adaptiv xususiyatga ega bo'lishi lozim. Mazkur konsepsiyada chidamlilik tamoyillarini loyiha ishlab chiqish, qurilish jarayoni, davlat siyosati hamda uy-joy bozori mexanizmlariga chuqur integratsiya qilish zarurligi ta'kidlanadi. Jahon bankining Global Program for Resilient Housing tashabbusida esa mahallalar va uy-joy obyektlarini xaritalash, ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish, yagona uy-joy axborot portalini shakllantirish, shuningdek subsidiya va moliyaviy qo'llab-quvvatlash dasturlarini risk darajasiga qarab yo'naltirish kabi amaliy bosqichlar taklif etiladi. Ushbu yondashuv uy-joy fondini boshqarish uslubiyatida faqat binolarning mavjud texnik holatini kuzatish bilan cheklanmasdan, seysmik xavf, suv toshqini ehtimoli, iqlim o'zgarishi ta'siri, konstruktiv zaifliklar hamda rekonstruksiya va modernizatsiya ishlarining ustuvor yo'nalishlarini ham kompleks baholash zarurligini ko'rsatadi.

Yettinchidan, sohada raqamli va ma'lumotlarga asoslangan boshqaruv konsepsiyasi kuchaymoqda. IHTT smart city data governance bo'yicha hujjatlarida samarali shahar boshqaruvi uchun real vaqt ma'lumotlari va ularni boshqarish tizimi muhimligi ta'kidlangan; bu siyosatchilarga oqilona qaror qabul qilishga yordam beradi. Jahon bankining Global Smart City Partnership Program tashabbusi ham ma'lumot va texnologiyalardan foydalanib shahar infratuzilmasi va xizmat ko'rsatishni integratsiya qilish, fuqaro-markazli yechimlar ishlab chiqishga qaratilgan. Uy-joy fondini boshqarish uslubiyati uchun bu yondashuv raqamli kadastr, GIS-kartografiya, texnik holatning elektron pasporti, sensor monitoringi, ta'mirlashni prognozlash va qaror qabul qilishni analitik platformalarga tayanish kabi mexanizmlarni nazariy jihatdan asoslaydi.

Hozirgi ilmiy qarashlarda uy-joy fondni boshqarish faqat ekspluatatsiya emas, balki barqarorlik, energiya tejamkorlik va shaharning iqlimga moslashuvchanligi bilan bog'lanadi. IHTT shaharlarda sifatli va barqaror uy-joyga erishish uchun mavjud fondni yaxshiroq ishlatish, bo'sh turgan ob'ektlarni qayta funksiyalashtirish, renovatsiya va dekarbonizatsiyaga e'tibor berish kerakligini ta'kidlaydi. BMT Yangi shahar kun tartibi esa uy-joy siyosati yetarli, arzon, xavfsiz, resurs tejamkor va bardoshli bo'lishi lozimligini belgilaydi.

Bu yondashuv uslubiyatga yana bir muhim mezonni qo'shadi: samaradorlik endi faqat tozalik yoki avariya-sizlik bilan emas, balki energiya sarfi, resurs tejamkorligi, rekonstruksiya imkoniyati va uzoq muddatli ekologik barqarorlik bilan ham o'lchanadi. Demak, uy-joy fondni boshqarish uslubiyatida energiya auditi, modernizatsiya va "yashil" renovatsiya instrumentlari alohida yo'nalish sifatida kiritilishi kerak.

1-jadval.

Uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda qo'llaniladigan ilmiy yondashuvlar.

№	Ilmiy yondashuv	Mazmuni	Afzalligi	Amaldagi ahamiyati
1	Tizimli yondashuv	Uy-joy fondini alohida bino emas, balki konstruksiyalar, muhandislik tarmoqlari, moliyaviy oqimlar, boshqaruv sub'ektlari va mulkdorlar munosabatlaridan iborat yaxlit tizim sifatida ko'radi	Muammoni qisman emas, kompleks tarzda tahlil qilish imkonini beradi	Uy-joy fondini boshqarishda texnik, tashkiliy va iqtisodiy masalalarni o'zaro bog'liq holda hal qilishga xizmat qiladi
2	Institutsional yondashuv	Boshqaruv samaradorligini huquqiy qoidalar, vakolatlar, javobgarlik va mulk munosabatlari orqali tushuntiradi	“Kim nima uchun javobgar?” degan savolga aniq javob beradi	Boshqaruv kompaniyalari, mulkdorlar, davlat organlari va kommunal tashkilotlar o'rtasidagi munosabatlarni tartibga solishda muhim
3	Hayotiy sikl yondashuvi	Uy-joy ob'ektini loyihalash, qurish, ekspluatatsiya, ta'mir, modernizatsiya va renovatsiyaning uzluksiz bosqichlari orqali boshqarishni nazarda tutadi	Qisqa muddatli emas, uzoq muddatli samaradorlikni ta'minlaydi	Joriy xizmat, kapital ta'mir va modernizatsiyani yagona boshqaruv zanjiriga birlashtiradi
4	Asset management (aktivlarni boshqarish) yondashuvi	Uy-joy fondini muhandislik va iqtisodiy aktiv sifatida baholaydi, uning qiymati va foydalanish samaradorligini saqlashga qaratilgan	Aktivning xizmat muddati va iqtisodiy samarasini oshiradi	Uy-joy fondini ekspluatatsiya qilishda ta'mir va investitsiya qarorlarini asoslashda qo'llaniladi
5	Jarayonli yondashuv	Boshqaruvni alohida qarorlar emas, balki standartlashtirilgan jarayonlar tizimi sifatida talqin qiladi	Har bir operatsiyaning aniq bosqichlarga ajratib, nazorat qilishni osonlashtiradi	Murojaatlarni qabul qilish, defektni qayd etish, ta'mirlash va hisobot berish jarayonlarini samarali tashkil etadi
6	Ishtirokiy yondashuv	Mulkdorlar, boshqaruvchi tashkilotlar, mahalliy hokimiyat va boshqa manfaatdor tomonlar ishtirokini ta'minlashga qaratilgan	Qarorlarning legitimligi va ijtimoiy qabul qilinishi yuqori bo'ladi	Onlayn yig'ilish, e-ovoz berish, ochiq smeta va mulkdorlar nazorati mexanizmlarini joriy etishda muhim
7	Stakeholder yondashuvi	Manfaatdor tomonlarning maqsad va manfaatlarini muvofiqlashtirish orqali boshqaruvni tashkil etadi	Turli sub'ektlar o'rtasida kelishuv va hamkorlikni kuchaytiradi	Uy-joy fondini boshqarishda davlat, xususiy sektor va aholi o'rtasida samarali hamkorlikni ta'minlaydi
8	Hududiy yondashuv	Har bir hududning demografik, texnik, iqtisodiy va shaharsozlik xususiyatlarini hisobga oladi	Bir xil emas, hududga mos boshqaruv modeli yaratiladi	Shahar markazi, eski fond, yangi massivlar va periferik hududlar uchun turlicha boshqaruv qarorlarini ishlab chiqishga xizmat qiladi
9	Raqamli yondashuv	Elektron reestr, elektron pasport, billing, GIS, BIM va onlayn monitoring orqali boshqaruvni amalga oshiradi	Axborot shaffofligi, tezkorlik va aniqlikni ta'minlaydi	Uy-joy fondini real-time kuzatish, muammolarni erta aniqlash va qaror qabul qilishni tezlashtiradi
10	Data-driven yondashuv	Qarorlarni raqamli ma'lumotlar, statistika va indikatorlar asosida qabul qilishni nazarda tutadi	Sub'ektivlikni kamaytiradi, baholashni aniqlashtiradi	Texnik holat, to'lov intizomi, xizmat sifati va energiya sarfini tahlil qilishda qo'llaniladi
11	Integral baholash yondashuvi	Samaradorlikni bir nechta ko'rsatkichlar — texnik, moliyaviy, ijtimoiy, raqamli va energiya omillari orqali baholaydi	Ob'ekt yoki boshqaruvchi tashkilot faoliyatini kompleks tahlil qilish imkonini beradi	Reyting, KPI va umumiy samaradorlik indeksini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega

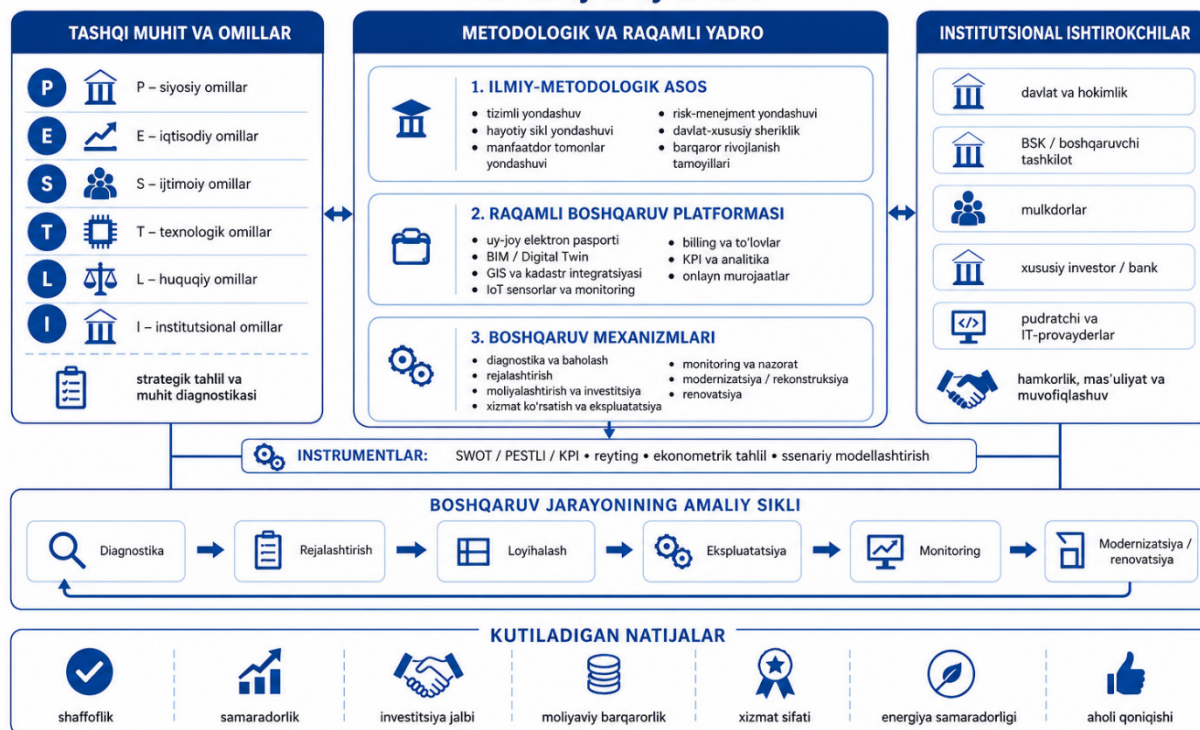
12	Xavfsizlikka asoslangan yondashuv	Uy-joy fondagi nosozlik va avariya ehtimolini oldindan aniqlab, ustuvor choralarni belgilaydi	Tezkor, shoshilinch emas, balki profilaktik boshqaruvni ta'minlaydi	Lift, tom, yerto'la, muhandislik tarmoqlari bo'yicha xavflarni erta bartaraf etishda qo'llaniladi
13	Barqarorlik yondashuvi	Boshqaruvda iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorlikni bir vaqtning o'zida hisobga oladi	Uzoq muddatli va muvozanatli rivojlanishni ta'minlaydi	Uy-joy fondni saqlash, modernizatsiya qilish va resurslardan oqilona foydalanishda muhim
14	Energiya samaradorligi konsepsiyasi	Uy-joy fondan foydalanishda energiya sarfini kamaytirish va resurs tejamkor texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan	Ekspluatatsiya xarajatlarini kamaytiradi	Modernizatsiya, issiqlik ta'minoti, yoritish va izolyatsiya tizimlarini yaxshilashda qo'llaniladi
15	Renovatsiya konsepsiyasi	Eskirgan uy-joy fondni qayta tiklash, yangilash yoki zamonaviylashtirishni nazarda tutadi	Mavjud fondan samarali foydalanish imkonini beradi	Eski turar joy massivlarini yangilash va shahar muhitini yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi

Yuqoridagi yondashuvlardan kelib chiqib, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishning zamonaviy ilmiy modeli quyidagi konseptual asoslarga tayanishi lozim:

- uy-joy fondini ijtimoiy-texnik tizim sifatida ko'rish;
- aktivlarni hayotiy sikl asosida boshqarish;
- mulkdorlar va manfaatdor tomonlar ishtirokidagi institutsional boshqaruv;
- munosib uy-joy va inson manfaatini ustuvor mezon sifatida belgilash;
- barqarorlik, inklyuzivlik va ixcham shahar rivojlanishi tamoyillarini qo'llash;
- riskka asoslangan boshqaruvni joriy etish;
- raqamli ma'lumotlar va analitikaga asoslangan qaror qabul qilish tizimini shakllantirish.

Mazkur yondashuvlarning o'zaro uyg'unlashuvi uy-joy fondini boshqarish tizimini oddiy ekspluatatsiyaga asoslangan an'anaviy model darajasidan chiqarib, uni strategik maqsadlarga yo'naltirilgan, qiymat yaratishga xizmat qiluvchi, inson manfaatlarini ustuvor qo'yuvchi hamda barqaror rivojlanishni ta'minlovchi zamonaviy boshqaruv modeliga aylantiradi.

Uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishning zamonaviy ilmiy modeli

1-rasm. Toshkent shahrida uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishning zamonaviy ilmiy modeli.

Uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda eng samarali yondashuv – bu bitta alohida yondashuv

emas, balki tizimli, institutsional, hayotiy sikl, raqamli, ishtirokiy va hududiy yondashuvlarni integratsiya qilishdir. Chunki uy-joy fondini boshqarish texnik xizmat ko'rsatish bilan cheklanmaydi; u huquqiy tartibga solish, moliyaviy barqarorlik, mulkdorlar ishtiroki, raqamli ma'lumotlar bazasi va uzoq muddatli rivojlanish konsepsiyalari bilan bevosita bog'liq.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqoridagi keltirib o'tilgan fikr va mulohazalardan kelib chiqib shuni xulosa qilish mumkinki, uy-joy fondini boshqarish uslubiyatini takomillashtirishda integratsiyalashgan yondashuvni qo'llash zamonaviy sharoitda eng maqbul va samarali yo'l hisoblanadi.

Chunki uy-joy fondi murakkab ijtimoiy-iqtisodiy, texnik, huquqiy va institutsional tizim sifatida faqat joriy ta'mirlash yoki ekspluatatsiya jarayonlari bilan cheklanmaydi, balki mulkdorlar manfaatlarini muvofiqlashtirish, moliyaviy resurslarni oqilona shakllantirish, raqamli axborot tizimlari asosida qaror qabul qilish, hududiy xususiyatlarni inobatga olish hamda binolarning butun hayotiy sikli davomida barqaror boshqaruvni ta'minlashni talab etadi. Shu bois tizimli, institutsional, raqamli va hududiy yondashuvlarning o'zaro uyg'unlashtirilishi uy-joy fondidan samarali foydalanish, boshqaruv shaffofligini oshirish, xizmatlar sifatini yaxshilash va uzoq muddatli barqaror rivojlanishga erishishning ilmiy-metodologik asosi bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi. 1998-yil 24-dekabr.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 5 oktabrdagi «Raqamli O'zbekiston — 2030» strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PF-6079-son Farmoni.
3. Н.В.Васильева Жилищная сфера крупного города: проблемы управления и стратегия развития. – СПб: СИБГИЭУ, 2002.
4. Селютин Л.Г. Проблемы оптимизации структуры жилищного строительства в крупном городе в современных условиях. – СПб.: СИБГИЭУ, 2002.
5. Nurimbetov R.I., Davletov I.X., Salayev S.K., Mirzaxmedov B.X., Hasanov T.A. "O'zbekistonda uy-joy fondini boshqarish tizimini takomillashtirish: muammo va yechimlar" mavzusida respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman materiallari. – Toshkent: TAQI, 2020.- 251 b.
6. Салимова Ю.И. Мировые тенденции и сравнительная оценка политики урбанизации в зарубежных странах. Иқтимодий тараққиёт ва таҳлил. Илмий электрон журнали, 4-son aprel, 2024. www.e-itt.uz
7. O.Mamanazarov, A.Karimova. Issues of Improving the Financial State of Management Service Companies. (2025). International Journal of Scientific Trends, 4(8), 1-6. <https://scientifictrends.org/index.php/ijst/article/view/610>
8. D.Inoyatova. Information support in housing fund management. (2025). Web of Scientists and Scholars: Journal of Multidisciplinary Research, 3(5), 95-101. <https://webofjournals.com/index.php/12/article/view/4166>
9. D.Inoyatova. Uy-joy fondini boshqarishning mazmun-mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari. „Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot“ ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnalining, 2025 yil, № 4. <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/journal/index.php/GED/article/view/5210>
10. D.Inoyatova. O'zbekistonda so'nggi yillarda uy-joy fondining o'sishi holati. "Innovations in technology and science education" scientific journal, Published in proceeding of 31th conference of "Prospects of development of science and education", APRIL 2025.
11. D.Inoyatova. Analysis of housing stock growth dynamics in uzbekistan in recent years. "Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences" International scientific-online conference, Great Britain, WOC, 2025 may <https://zenodo.org/records/15393349>
12. <https://scienceresearch.uz/index.php/PDSE/article/view/1022>
13. <https://lex.uz>
14. <https://stat.uz>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100